

Čtvrtina lidí NEMÁ ŽÁDNÉ ÚSPORY

Klidně po malých částkách, ale hlavně pravidelně a co nejdřív. Tak zní první investiční rada finanční expertky Markéty Jelínkové. „Mladým lidem doporučujeme peníze ukládat především do akcií, u kterých lze z dlouhodobého hlediska očekávat vyšší výnos,“ dodává Markéta z investiční společnosti Amundi.

Nížší sebedůvěra, předsudky a finanční omezení. To jsou překážky, se kterými se ženy při investování potýkají. Zvyšuje se v současnosti zájem Čechů o zhodnocování peněz na burze? Situace se určitě zlepšuje. Jedním z důvodů je lepší postavení žen ve společnosti a růst jejich disponibilních příjmů. Z výzkumu, který pro nás v minulém roce realizovala společnost STEM/MARK, vyplývá, že zájem o investování významně vzrostl hlavně mezi roky 2023 a 2024, a to i u žen. V současnosti jich investuje necelá čtvrtina, zatímco u mužů je to více než třetina. Je tedy vidět, že máme před sebou stále dlouhou cestu. Řada žen si nadále méně věří a často nechává investování na mužích, což souvisí i s předsudky, že muži jsou v investování vždy úspěšnější. Výše příjmů a následně úspor je taky důležitý faktor. Ostatně skoro třicet procent dospělé populace nám v průzkumu potvrdilo, že jim po pokrytí všech výdajů nezbyvá na konci měsíce nic, nebo jen částka do dvou tisíc.

Platí však, že začít se dá i s opravdu malým obnosem?

Určitě ano. Ženy si často myslí, že k investování potřebují vysoké příjmy i vzdělání, ale to není pravda. Důležité je hlavně začít a nečekat, až mě v práci povýší. Investovat můžeme i malé částky, je ale potřeba je posílat pravidelně. Pravidelné investice vyhladí případné kolísání trhu a v dlouhodobém horizontu nám můžou přinést zajímavé zhodnocení. Z průzkumu nám vychází, že ženy jsou opatrnější a častěji investují nižší částky. Zhruba třetina z nich si běžně odkládá méně než pět tisíc korun měsíčně. Roli v tom samozřejmě hraje i fakt, že ženy mívají obecně nižší příjmy.

Vy jste taky řekla, že zatímco muži jsou větší střelci, ženy inklinují k pasivnějšímu investování a jsou opatrnější. Jaká strategie se dlouhodobě vyplácí?

Nedá se to zcela paušalizovat. Bez ohledu na pohlaví vždy záleží na osobnosti a na individuálních preferencích, ale v zásadě platí, že ženy jsou v přístupu k investování konzervativnější. Mají jiné investiční cíle, jinou toleranci vůči riziku a z toho vyplývají i odlišné způsoby investování. Vnímají je jako způsob, jak se

zajistit na stáří, zaopatřit své děti nebo si zvýšit finanční nezávislost. Kdežto pro muže je to často i hra, adrenalinový sport. Většinou jsou dravější, více orientovaní na zisk a preferují aktivní investování. Vysoká obchodní aktivita ale může být při investování kontraproduktivní. Spekulace a snaha porazit trh se dost často nevyplácí, protože odhadnout jeho vývoj je těžké i pro profesionály. Z některých statistik dokonce vyplývá, že ženy jsou nepatrně úspěšnější než muži, a to právě díky tomu, že nepodléhají trendům a nemají tendenci k rychloobrátkovému obchodování. Investují spíše pasivně a s rozmyslem. Nejlepší je investovat klidně i malé částky, ale dlouhodobě, a své portfolio raději nesledovat každý den, abychom nepropadali panice z drobných propadů, které jsou v dlouhodobém horizontu nevýznamné.

Co se týče dlouhodobého investování, jak byste radila portfolio ideálně diverzifikovat i s ohledem na věk investora?

Samozřejmě mladší investor má portfolio sestavené trochu jinak než člověk, kterému zbývá pár let do důchodu. U starších investorů doporučujeme vyšší podíl konzervativních a nižší podíl rizikových investic. Naopak čím mladší člověk je, tím více je vhodné zaměřit se na dynamičtější aktiva, jako jsou například akcie. Ty můžou být zastoupeny klidně až z devadesáti procent. Z dlouhodobého hlediska přinášejí vyšší výnosy, v krátkodobém horizontu jsou ale vhodnější méně kolísavé investice, aby se předešlo ztrátám při nutnosti prodeje v nevhodné fázi trhu. Proto je při zahájení investování důležité si v první řadě ujasnit, jak dlouho nebudu potřebovat na peníze sahat. Nezáleží totiž jen na věku, ale především na

individuálních potřebách. Pokud vím, že budu za pár let potřebovat vybírat peníze například na koupi bytu, je vhodné mít v portfoliu větší podíl konzervativnějších investic. Ženám, které si nejsou jisté, bych doporučila, aby se obrátily na renomovaného správce a nechaly si s investováním poradit. Finanční poradce by vám měl naslouchat, zajímat se o investiční horizont a cíl i míru rizika, kterou chcete podstupovat. Pokud vám místo toho bude nabízet podezřele vysoké zisky, měly byste zbystrit. →

MARKÉTA JELÍNKOVÁ (57)

Vystudovala ekonomickou fakultu na ČZU a v oblasti investování se pohybuje už více než třicet let. Pracovala jako analytička, obchodnice s cennými papíry a od roku 2002 působí jako portfolio manažerka v investiční společnosti Amundi. Má dvě dcery. V závislosti na ročním období jezdí na kole, lyžuje a chodí po horách.

➔ **V jednom rozhovoru jste říkala, že v poslední době mají ženy zájem o tematické investice. Jaká témata nás zajímají?**
I v investování se projevuje ženská empatie, a ženy si tak často vybírají oblasti, jako je životní prostředí, služby pro seniory nebo vzdělávání, kde zase myslí na svoje děti. Muže oproti tomu více přitahuje energetika, umělá inteligence a obrana.
A co investice do nemovitosti? Je vlastní bydlení pro mladou generaci pořád prioritou?

Řekla bych, že ano, vyplývá to i z výzkumů. Myslím, že potřeba vlastnit nemovitost je v Čechách historicky zakořeněná. Na druhou stranu to naráží na nabídku na trzích, protože vidíme, že nemovitosti, hlavně ve větších městech, jsou stále dražší a méně dostupné. Takže do budoucna si myslím, že bude daleko více lidí bydlet v nájemním bydlení, podobně jako je tomu v západní Evropě. Uvádí se, že zatímco v roce 2020 u nás bydlela v pronajaté nemovitosti zhruba pětina domácností, v roce 2024 to byla už čtvrtina. Nicméně koupí alespoň menšího bytu vnímám i jako určitou formu penzijního připojištění, abychom nebyli například nuceni platit nájem v době, kdy můžeme být bez příjmů. Malometrážní byty se navíc dobře pronajímají.

Je byt dobrou investiční strategií, pokud ho plánujete pouze pronajmávat?

Myslím si, že vzhledem k současným cenám za metr čtvereční už to tak atraktivní není. Češi často vnímají nemovitost jako největší jistotu, něco hmatatelného. Považují ji za takzvaný bezpečný přístav v dnešním turbulentním světě. Těhle postoj i významně přispívá k omezené nabídce na trhu a následnému růstu cen. Na druhou stranu je třeba počítat s tím, že bude nutné průběžně investovat do oprav a rekonstrukcí. Nebo se může stát, že vám nájemce nebude platit. A dostat neplatiče z bytu může trvat klidně několik měsíců, případně let, pokud se to bude řešit soudní cestou. Otázkou tak je, jaký ve finále výnos z pronájmu bytu bude. Z tohoto hlediska mi dlouhodobá, vhodně diverzifikovaná investice do akcií připadá výnosnější. Samozřejmě záleží i na tom, za jakým účelem investiční byt pořizujeme, zda jej financujeme úvěrem, nebo investujeme vlastní prostředky. Někdo tak například řeší bytovou situaci svých dětí a v přechodném období nemovitost pronajímá. Do rozhodování vstupuje řada aspektů.

V kolika letech bychom se měli začít připravovat na důchod? Jaké jsou v současné době vyhlídky a kolik bychom měli mít našetřeno?

Důchod od státu často nestačí ani na základní životní potřeby, proto bychom se na něj neměli spoléhat jako na jediný zdroj příjmů a měli bychom si vytvořit vlastní finanční rezervu. Kolik bychom měli mít našetřeno, je velmi individuální. Jedním z faktorů může být například to, zda budu bydlet ve vlastním, nebo platit nájem. Z našich dat vyplývá, že zhruba třetina lidí by chtěla mít v důchodu k dispozici alespoň milion korun, čtvrtina pak cílí na dva miliony. U mladších generací jsou tahle očekávání dokonce ještě vyšší. Pouze tři z deseti lidí spoléhají na stát, že jim zajistí důstojný důchod. Chceme-li dosáhnout na vyšší částky, platí, že čím dřív

„Za finančně nezávislé se označilo patnáct procent žen. Nepovažují se ale za rentiérky, jenom se nemusejí stresovat kvůli nečekaným výdajům.“

začneme investovat, tím lépe. Ideální je začít odkládat peníze už s první výplatou, i když třeba ještě bydlíme u rodičů. S radostí pozoruju, že důchodové spoření už začíná být pro řadu mladých lidí důležité téma. Na důchod si můžeme spořit prostřednictvím doplňkového penzijního spoření, popřípadě využít relativně novou možnost takzvaného dlouhodobého investičního produktu, kde si lze vybrat, zda budeme investovat do akcií, dluhopisů, nebo různých typů fondů. Další výhodou je zde daňový odpočet.

Než se pustíme do dlouhodobého investování, měli bychom si vybudovat finanční polštář ve výši tří až šesti měsíčních platů, na který můžeme kdykoli sáhnout v případě nenadálých událostí. Kde bychom měli mít takové peníze uloženy?

Tyhle finance bych doporučila mít uložené na spořicímu účtu, kde jsou v případě potřeby téměř okamžitě k dispozici. Určitě je nenechat ležet na běžném účtu, zde by měly být jen prostředky nezbytné k úhradě běžných provozních výdajů. Co se týče přesné částky, ta je zase velmi individuální a odvíjí se od výše závazků, například jestli splácím hypotéku. Každopádně několik měsíčních platů bychom k dispozici mít měli. Bohužel realita je často jiná. Téměř čtvrtina lidí u nás nemá žádné úspory a dalších třicet procent disponuje rezervou maximálně do padesáti tisíc korun.

Zastavme se ještě u ukládání peněz potomkům. Moji generaci založili rodiče stavební spoření. Co je dnes tou nejlepší alternativou?

Já bych se zase držela dynamičtějších produktů, jako jsou akciové fondy, protože opět půjde o dlouhodobý investiční horizont. Ideální je začít hned po narození, byť bychom jim posílali třeba jen pár stovek měsíčně. Za osmnáct let můžou vygenerovat slušný zisk. Téměř tři čtvrtiny lidí, kteří vytvářejí dětem finanční rezervu, se domnívají, že ideálně by měl mít jejich potomek při dosažení plnoletosti nasporený milion.

Z průzkumu taky vyplývá, že za finančně nezávislé se považuje patnáct procent žen. Co si mám pod tím představit?

Stejnou otázku dostali i muži a je velmi zajímavé sledovat, jak obě pohlaví pojem finanční nezávislosti vnímají. Ženy, které se považovaly za finančně nezávislé, uváděly, že nemusejí žít od výplaty k výplatě, stresovat se kvůli nečekaným výdajům a můžou si plnit své sny. Oproti tomu muži si pod pojmem finanční nezávislost často představují, že jsou rentiéri a nemusejí chodit do práce. Pro ženy finanční nezávislost představuje především klid, jistotu a svobodu v každodenním životě. ■